

Έλεγχοι συνόρων και θεμελιώδη δικαιώματα στα εξωτερικά χερσαία σύνορα

ΕΚΔΟΣΗ
ΤΣΕΠΗΣ

Η καθοδήγηση περιέχει δέκα «πρέπει» και «δεν πρέπει» που εστιάζουν σε πέντε βασικούς τομείς:

- αντιμετώπιση όλων με **αξιοπρέπεια**.
- εντοπισμός και παραπομπή των **ευάλωτων ατόμων**.
- σεβασμός της **νομικής βάσης, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας** κατά τη χρήση **βίας**.
- τήρηση των **εγγυήσεων κατά την κράτηση ατόμων** στα σύνορα, και
- σεβασμός των διαδικαστικών εγγυήσεων και **προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα**.

Η παρούσα πρακτική καθοδήγηση δεν περιορίζει ούτε επηρεάζει δυσμενώς τα εφαρμοστέα πρότυπα και τις εγγυήσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Η παρούσα καθοδήγηση απευθύνεται στο προσωπικό διαχείρισης των συνόρων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που εργάζεται στο επιχειρησιακό επίπεδο. Αποσκοπεί στο να τους βοηθήσει να εφαρμόζουν, στο πλαίσιο της καθημερινής άσκησης των καθηκόντων τους, τις εγγυήσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων του **κώδικα συνόρων του Σένγκεν [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2016/399]** και του συναφούς δικαίου ΕΕ.

1.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΕ ΚΑΘΕ ΑΤΟΜΟ ΜΕ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΜΟ

+ 1.1.

Εξοικειωθείτε με τις βασικές εκφράσεις

στις πιο κοινές γλώσσες των ατόμων που προσεγγίζουν ή διέρχονται τα χερσαία σύνορα.

+ 1.2.

Χρησιμοποιείτε εύληπτα εργαλεία επικοινωνίας

(φυλλάδια, αφίσες ή εργαλεία ΤΠ) για την ενημέρωση των ταξιδιωτών σχετικά με τη φύση και τον σκοπό των συνοριακών ελέγχων.

+ 1.3.

Τοποθετείτε

σε ορατά σημεία **τόσο τις πληροφορίες για τον τρόπο υποβολής καταγγελιών** όσο και τα ίδια τα έντυπα υποβολής τους, μεταξύ άλλων και με τρόπο φιλικό προς τα παιδιά.

+ 1.4.

Απαντάτε στα ερωτήματα

αναφερόμενοι στα πραγματικά περιστατικά και με ευγενικό τρόπο.

+ 1.5.

Παρέχετε πρώτες βοήθειες και παραπέμπετε όσους έχουν επείγουσα ανάγκη περίθαλψης στις αρμόδιες ιατρικές υπηρεσίες.

Εξοικειωθείτε με τις διατάξεις του **Διεθνούς Υγειονομικού Κανονισμού του ΠΟΥ** οι οποίες εφαρμόζονται στα σύνορα (μέρος IV). Χρησιμοποιείτε τα μέσα ατομικής προστασίας που παρέχονται στο προσωπικό και παραμένετε ενημερωμένοι για τις συναφείς συστάσεις δημόσιας υγείας.

+ 1.6.

Επιδεικνύετε τη δέουσα ευαισθησία

σχετικά με την ηλικία, το φύλο και το πολιτισμικό υπόβαθρο του εκάστοτε ατόμου.

+ 1.7.

Περιορίστε την ανάμειξη στην ιδιωτική ζωή των ατόμων

—για παράδειγμα, κατά τον έλεγχο των προσωπικών ειδών— σε ό,τι είναι αναγκαίο και αναλογικό με βάση τον σκοπό και τη φύση του ελέγχου των συνόρων.

+ 1.8.

Επιδεικνύετε ιδιαίτερη προσοχή στα ευάλωτα άτομα.

Προσαρμόστε τη συμπεριφορά σας προς τα άτομα που ενδέχεται να έχουν ειδικές ανάγκες (π.χ. παιδιά, θύματα εμπορίας ανθρώπων ή άλλων εγκλημάτων βίας, εγκύους, άτομα με προβλήματα υγείας, άτομα με αναπηρία κ.λπ.). Έχετε υπόψη ότι ορισμένα άτομα ενδέχεται να πάσχουν από ψυχικά τραύματα. Σε περίπτωση αμφιβολίας, συμβουλευτείτε το **Εργαλείο της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) για την Αναγνώριση των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.**

+ 1.9.

Ενημερώνετε τα άτομα που κρατούνται σε εγκαταστάσεις κράτησης στα σημεία εισόδου ή σε αστυνομικά τμήματα σχετικά με τα δικαιώματά τους και την εφαρμοστέα στην περίπτωση τους διαδικασία.

Προβείτε στη σχετική ενημέρωση χωρίς χρονοτριβή, προφορικά και γραπτώς, σε γλώσσα την οποία κατανοούν. Διαβάστε προσεκτικά το **ενημερωτικό δελτίο σχετικά με την κράτηση μεταναστών** της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων (ΕΠΒ) για να μάθετε σχετικά με τις εγγυήσεις και τις ουσιώδεις προϋποθέσεις που πρέπει να τηρείτε.

+ 1.10.

Όποτε είναι εφικτό, εργαστείτε σε μεικτές βάρδιες με συμμετοχή ανδρών και γυναικών,

στο πλαίσιο μιας ευαίσθητης σε θέματα φύλου προσέγγισης.

Σχετικές νομικές πηγές: Χάρτης, άρθρο 1· κώδικας συνόρων του Σένγκεν, αιτιολογική σκέψη 7, άρθρο 2 παράγραφος 21 και άρθρο 7· κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α)· οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, αιτιολογική σκέψη 3· οδηγία για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, άρθρα 15-17· εγχειρίδιο Σένγκεν, σ. 14, 16 και 17, και σημείο 5.6 (για τους ελέγχους σε παιδιά) και παράρτημα VII.6 (ειδικοί κανόνες), ΕΣΔΑ, άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και παράγραφος 2· πρότυπα Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την κράτηση μεταναστών· Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός του ΠΟΥ, μέρος IV· ΔΕΕ, Zakaria (C-23/12), 17 Ιανουαρίου 2013· νομολογία ΕΔΔΑ σχετικά με τη στέρηση της ελευθερίας

2.

ΜΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΒΙΑ ΚΑΙ ΜΗΝ ΚΑΤΑΣΧΕΤΕ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΤΟΣ ΕΑΝ ΤΟ ΣΧΕΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟ, ΑΝΑΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΜΕΝΟ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ, ΤΟΥ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΘΕΜΙΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ

+ 2.1.

Έχετε υπόψη ότι η χρήση βίας μπορεί να προσλάβει διάφορες μορφές.

Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η χρήση των χεριών και του σώματός σας, η χρήση μέσων εξαναγκασμού, η χρήση όπλων, συμπεριλαμβανομένων πυροβόλων όπλων, καθώς και η χρήση εκπαιδευμένων σκύλων ή τεχνικού εξοπλισμού.

+ 2.2.

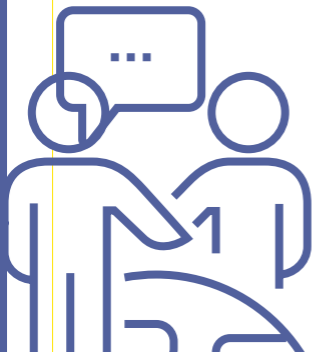
Καταβάλλετε κάθε εύλογη προσπάθεια να επιλύσετε το εκάστοτε πρόβλημα αποφεύγοντας κατ' αρχάς τη χρήση βίαιων μέσων

και χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων, την πειθώ, τη διαπραγμάτευση ή τη διαμεσολάβηση.

+ 2.3.

Λαμβάνετε όλα τα αναγκαία μέτρα

για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου τραυματισμού και βλάβης.

+ 2.4.

Τηρείτε τους κανόνες για τη χρήση βίας και όπλων, ιδίως τις αρχές της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας και της προφύλαξης.

Για τη χρήση συγκεκριμένων όπλων και εξοπλισμού, διαβάστε προσεκτικά τις οδηγίες που περιέχονται στο παράρτημα V του **κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή** [κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896], το οποίο αφορά τους κανόνες σχετικά με τη χρήση βίας από το μόνιμο και το λοιπό προσωπικό του Frontex.

+ 2.5.

Ενημερώνετε τα άτομα που επιθυμούν να υποβάλουν καταγγελία σχετικά με την προβλεπόμενη διαδικασία.

Καταχωρίζετε τις καταγγελίες που λαμβάνετε σύμφωνα με την ισχύουσα διαδικασία.

+ 2.6.

Τηρείτε μητρώα για όλα τα συμβάντα χρήσης βίας και όλα τα κατασχεθέντα είδη, για τον λόγο και τη νομική βάση της κατάσχεσης

(π.χ. ως αποδεικτικά στοιχεία σε ποινικές διαδικασίες, ως επικίνδυνα αντικείμενα ή για άλλους λόγους), καθώς και για τις περαιτέρω σχετικές διαδικασίες.

Σχετικές νομικές πηγές: Χάρτης, άρθρα 3-4 και 17· **κώδικας συνόρων του Σένγκεν**, παράρτημα II (Καταχώριση πληροφοριών)· **κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή**, παράρτημα V (επίσημως ισχύουν αποκλειστικά για το μόνιμο και το λοιπό προσωπικό του Frontex), ΕΣΔΑ άρθρα 2-3 και άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 1 της ΕΣΔΑ· **νομολογία του ΕΔΔΑ σχετικά με τα άρθρα 2-3 και 8· Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), Βασικές αρχές του ΟΗΕ για τη χρήση βίας και όπλων από όργανα επιφορτισμένα με την επιβολή του νόμου· κώδικας δεοντολογίας των αξιωματούχων επιβολής του νόμου του ΟΗΕ**

3.

ΕΠΙΔΕΙΚΝΥΤΕ ΤΗ ΔΕΟΥΣΑ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΙΤΟΝΙΚΕΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

+ 3.1.

Έχετε υπόψη ότι ισχύουν αυστηροί περιορισμοί όσον αφορά την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με τρίτες χώρες.

Πριν από την ανταλλαγή των δεδομένων, επιβεβαιώστε ότι οι ενέργειές σας συνάδουν με το σύνολο των απαιτήσεων του ενωσιακού δικαίου και του δικαίου προστασίας προσφύγων που προβλέπονται στην πολιτική προστασίας δεδομένων της υπηρεσίας σας.

+ 3.2.

Ενημερωθείτε

σχετικά με τη μεταχείριση που επιφυλάσσουν οι αρχές των γειτονικών τρίτων χωρών στα άτομα που συλλαμβάνουν πλησίον των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ.

+ 3.3.

Εάν είστε αρμόδιος για τη διαβίβαση επιχειρησιακών πληροφοριών σε γειτονικές τρίτες χώρες,

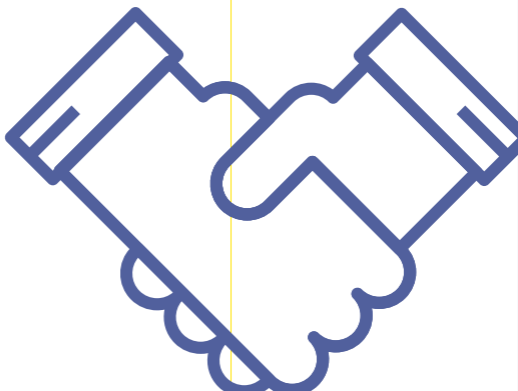
πριν ζητήσετε τη σύλληψη όσων προσεγγίζουν τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ εκτός των επίσημων σημείων διέλευσης των συνόρων, βεβαιωθείτε ότι, μετά τη σύλληψή τους, δεν θα υποστούν κακομεταχείριση, διώξεις ή άλλης μορφής σοβαρή βλάβη.

+ 3.4.

Εάν υπάρχει φράχτης,

καθοδηγήστε τους υπηκόους τρίτων χωρών που φθάνουν στον φράχτη και επιθυμούν να ζητήσουν άσυλο ώστε να μεταβούν σε ασφαλές σημείο όπου θα μπορούν να υποβάλουν αίτηση ασύλου με φυσική παρουσία. Εξετάστε επίσης το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσετε πινακίδες με γραπτά μηνύματα.

Σχετικές νομικές πηγές:
Χάρτης, άρθρα 4 και 18·
κώδικας συνόρων του Σένγκεν,
συνδυασμένη ερμηνεία των
άρθρων 3-4 και 13· ΕΔΔΑ, Ν.Τ.
και Ν.Δ. κατά Ισπανίας, 13
Φεβρουαρίου 2020

4.

ΤΑΥΤΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΟΥΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΤΕ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗ ΕΠΑΝΑΠΡΟΩΘΗΣΗ

+ 4.1.

Αντιμετωπίστε κάθε έκφραση φόβου ή κινδύνου, από την πλευρά των υπηκόων τρίτων χωρών, να υποστούν σοβαρή βλάβη ή δίωξη

σε περίπτωση επιστροφής τους ως επιθυμία να ζητήσουν διεθνή προστασία.

+ 4.2.

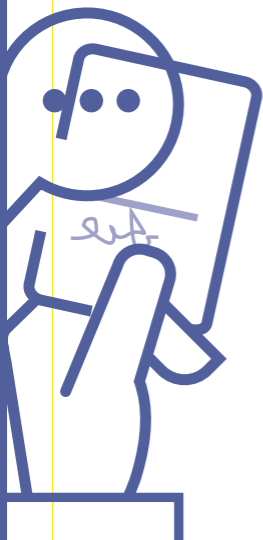
Έχετε υπόψη ότι κάθε άνθρωπος μπορεί να έχει ανάγκη διεθνούς προστασίας ανεξαρτήτως εθνικότητας, ηλικίας ή εμφάνισης.

Δεν είστε αρμόδιοι να αποφασίσετε αν ο υπήκοος τρίτης χώρας χρειάζεται άσυλο ή όχι.

+ 4.3.

Αναζητήστε ενεργά ενδείξεις ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί να επιθυμεί να ζητήσει άσυλο,

όπως περιγράφεται στα κοινά πρακτικά εργαλεία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο και του Frontex για τους υπαλλήλους πρώτης επαφής, στην ενότητα «**Πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου**». Δώστε προσοχή σε όποιον έχετε ενώπιόν σας, τι σας λέει αλλά και τι παρατηρείτε. Έχετε μαζί σας το εγχειρίδιο τσέπης του εργαλείου.

+ 4.4.

Μόλις διαπιστώσετε ότι κάποιος υπήκοος τρίτης χώρας επιθυμεί διεθνή προστασία, ενημερώστε τον/την σχετικά με την υποβολή της αίτησης ασύλου

σε γλώσσα την οποία κατανοεί ή θεωρείτε ευλόγως ότι κατανοεί. Χρησιμοποιείτε εικονογράμματα, ιδίως όταν πρόκειται για παιδιά.

+ 4.5.

Εάν κάποιος υπήκοος τρίτης χώρας δηλώσει ότι επιθυμεί να υποβάλει αίτηση ασύλου,

παραπέμψτε τον αιτούντα στις αρμόδιες αρχές για την καταχώριση της αίτησής του ή, εφόσον η σχετική αρμοδιότητα ασκείται από εσάς, καταχωρίστε την αίτηση με πλήρη σεβασμό στην υποχρέωση εχεμύθειας.

+ 4.6.

Μην προβαίνετε στην επιστροφή υπηκόων τρίτης χώρας που έχουν δηλώσει την επιθυμία τους να υποβάλουν αίτηση ασύλου.

Εντοπίζετε τυχόν ειδικές ανάγκες και παραπέμπετε το ενδιαφερόμενο πρόσωπο στους φορείς παροχής υποστήριξης.

— Σχετικές νομικές πηγές: *Χάρτης, άρθρα 18-19· σύμβαση της Γενεύης του 1951 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων· κώδικας συνόρων του Σένγκεν, άρθρα 3-4· οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου, άρθρα 6 και 8· οδηγία περί αναγνώρισης, άρθρο 2 στοιχεία δ) και στ)· εγχειρίδιο Σένγκεν, μέρος δεύτερο – 12.1 και 12.2 (αιτούντες άσυλο), ΕΔΔΑ, Μ.Α. κ.λπ. κατά Λιθουανίας, 11 Δεκεμβρίου 2018*

5.

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΣΤΕ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

+ 5.1.

Έχετε υπόψη τους δείκτες κινδύνου

σχετικά με την εμπορία ανθρώπων και επικαιροποιείτε ανά τακτά χρονικά διαστήματα τις γνώσεις σας.

+ 5.2.

Εφόσον εντοπίσετε ενδείξεις εμπορίας ανθρώπων, λάβετε άμεσα μέτρα προστασίας του/των φερόμενου /-ων ως θύματος/-ων

και διαχωρίστε το/τα θύμα/-τα από τον ύποπτο ως διακινητή. Έχετε υπόψη ότι και τα θύματα εμπορίας ανθρώπων μπορούν επίσης να υποβάλουν αίτηση ασύλου.

+ 5.3.

Παραπέμπετε τα φερόμενα ως θύματα εμπορίας ανθρώπων σε υπηρεσίες συνδρομής και υποστήριξης.

Η παροχή υπηρεσιών συνδρομής και υποστήριξης δεν πρέπει να εξαρτάται από την προθυμία του θύματος να συνεργαστεί με το δικαστικό σύστημα.

+ 5.4.

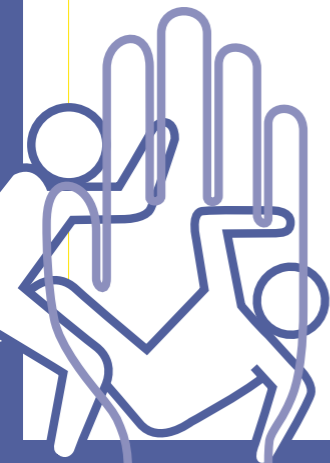
Επιδεικνύετε ιδιαίτερη προσοχή στα θύματα άλλων εγκλημάτων βίας, συμπεριλαμβανομένης της βίας λόγω φύλου.

Παρέχετε συνδρομή και υποστήριξη στα θύματα σε συνεργασία με τις αρμόδιες οργανώσεις υποστήριξης.

+ 5.5.

Διατηρείτε κάθε αποδεικτικό στοιχείο τέλεσης εγκληματικής πράξης.

Σχετικές νομικές πηγές:
Χάρτης, άρθρο 5· κώδικας συνόρων του Σένγκεν, αιτιολογική σκέψη 6 και άρθρο 16· κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) και άρθρο 3 παράγραφος 2· οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, άρθρο 11· σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), κεφάλαια IV και VII· πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών κατά της λαθραίας μεταφοράς μεταναστών διά ξηράς, θαλάσσης ή αέρος

6.

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΤΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΔΙΑΤΡΕΧΟΥΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ Ή ΒΙΑΣ

+ 6.1.

Εξοικειωθείτε με τις απαιτήσεις σχετικά με την αναχώρηση και την είσοδο των παιδιών στη χώρα

(π.χ. γονική άδεια ή υπεύθυνη δήλωση), καθώς και με τις βασικές έννοιες της προστασίας των παιδιών.

+ 6.2.

Ενημερώνετε τα παιδιά σχετικά με τα δικαιώματά τους και τις διαδικασίες με φιλικό προς αυτά τρόπο.

Δίνετε προτεραιότητα στο συμφέρον του παιδιού.

+ 6.3.

Χρησιμοποιείτε την καθοδήγηση που παρέχει το εγχειρίδιο Vega του Frontex

για τον εντοπισμό και την προστασία των παιδιών που διατρέχουν κίνδυνο.

+ 6.4.

Βεβαιωθείτε ότι τα πρόσωπα που συνοδεύουν κάποιο παιδί ασκούν τη γονική μέριμνα του παιδιού,

ιδίως όταν το παιδί συνοδεύει ένας μόνον ενήλικας και συντρέχουν σοβαροί λόγοι που δικαιολογούν την υποψία ότι το παιδί έχει απομακρυνθεί παράνομα από τον/τους γονέα/-είς του. Παρατηρείτε και αναφέρετε κάθε ασυνήθη συμπεριφορά, συμπεριλαμβανομένων σωματικών και συναισθηματικών εκδηλώσεων εκ μέρους του παιδιού ή του/των συνοδεύοντος/-όντων ενηλίκου/-ων.

+ 6.5.

Κατά τη σύλληψη υπηκόων τρίτης χώρας που διέρχονται ή επιχειρούν να διέλθουν παρανόμως τα σύνορα, μη διαχωρίζετε οικογένειες,

εκτός εάν αυτό είναι άκρως αναγκαίο και αναλογικό για την προστασία μελών της οικογένειας ή απαιτείται στο πλαίσιο της εκάστοτε υπόθεσης για λόγους εξιχνίασης αξιόποινων πράξεων.

+ 6.6.

Παρατηρείτε και παραμένετε σε εγρήγορση για τον εντοπισμό παιδιών που ταξιδεύουν μόνα τους.

Πραγματοποιείτε ελέγχους στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS) για να διαπιστώσετε εάν κάποιο παιδί αναφέρεται ως αγνοούμενο.

+ 6.7.

Εάν, μετά από έλεγχο δεύτερης γραμμής, εξακολουθούν να υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με την ευημερία κάποιου συνοδευόμενου ή ασυνόδευτου παιδιού,

επικοινωνήστε με την αρμόδια αρχή επιτροπείας ή/και προστασίας ανηλίκων και παραπέμψτε το παιδί σε αυτήν.

Σχετικές νομικές πηγές: Χάρτης, άρθρο 24· κώδικας συνόρων του Σένγκεν, αιτιολογική σκέψη 36 και άρθρο 4 (γενική ρήτρα διασφάλισης των θεμελιωδών δικαιωμάτων), άρθρο 20 παράγραφος 1 και παράρτημα VII, σημεία 6.2 και 6.5 (ειδικές ρυθμίσεις για τα παιδιά)· **κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή**, άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α)· **εγχειρίδιο Σένγκεν**, μέρος δεύτερο – 5.6.3 (έλεγχοι των συνόρων που αφορούν παιδιά)

7.

ΤΗΡΕΙΤΕ ΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

+ 7.1.

Ενημερώνετε σχετικά με τη φύση του ελέγχου όλους τους ταξιδιώτες που παραπέμπονται σε έλεγχο δεύτερης γραμμής, καθώς και τα πρόσωπα που συλλαμβάνονται στο πλαίσιο της επιτήρησης των συνόρων, επιδεικνύοντας επαγγελματισμό, φιλική συμπεριφορά και ευγένεια.

Παρέχετε τις σχετικές πληροφορίες σε γλώσσα την οποία τα εν λόγω πρόσωπα κατανοούν ή θεωρείτε ευλόγως ότι κατανοούν. Όσον αφορά τους ελέγχους δεύτερης γραμμής, γνωστοποιείτε στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο τα ονόματα ή τον υπηρεσιακό αριθμό αναγνώρισης των συνοριοφυλάκων.

+ 7.2.

Βεβαιωθείτε ότι οι συνοριακοί έλεγχοι δεν εμποδίζουν όσους έχουν το ενωσιακό δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας

από το να επιστρέψουν στη χώρα ιθαγένειας ή διαμονής τους.

+ 7.3.

Όταν αρνείστε την είσοδο σε συνοριακά σημεία διέλευσης,

πρέπει να εκδίδετε αιτιολογημένη γραπτή απόφαση χρησιμοποιώντας το ενιαίο έντυπο Σένγκεν και να δηλώνετε επακριβώς τους ουσιαστικούς και νομικούς λόγους της άρνησης.

+ 7.4.

Βεβαιωθείτε ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας στον οποίο απαγορεύεται η είσοδος αναγνωρίζει ότι έλαβε το έντυπο,

ιδίως υπογράφοντάς το. Διαβάζετε προσεκτικά τυχόν σχόλια που το εν λόγω πρόσωπο προσθέτει στο έντυπο και, αν το κρίνετε αναγκαίο, προβείτε στις δέουσες ενέργειες.

+ 7.5.

Παραδώστε αντίγραφο του συμπληρωμένου ενιαίου εντύπου στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο

και βεβαιωθείτε ότι κατανοεί το περιεχόμενό του. Εάν παραστεί ανάγκη, χρησιμοποιήστε ειδικευμένο διερμηνέα. Παρέχετε διευκρινίσεις για κάθε αμφιβολία που ενδέχεται να εκφράσει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

+ 7.6.

Ενημερώνετε όλους τους υπηκόους τρίτης χώρας στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος σχετικά με τις διαδικασίες προσφυγής.

Παρέχετε τη σχετική ενημέρωση τόσο προφορικώς όσο και διά του σχετικού εντύπου.

+ 7.7.

Παραδώστε γραπτό κατάλογο των σημείων επαφής όπου παρέχεται ενημέρωση σχετικά με τους επαγγελματίες παρόχους υπηρεσιών νομικής συνδρομής.

Αναρτήστε τον εν λόγω κατάλογο σε ορατά σημεία των συνοριακών σημείων διέλευσης.

+ 7.8.

Εφόσον αποδειχθεί, κατόπιν εξέτασης της προσφυγής, ότι η άρνηση εισόδου ήταν αβάσιμη, διορθώστε την ακυρωθείσα σφραγίδα εισόδου

και προβείτε σε κάθε άλλη αναγκαία ακύρωση και διόρθωση.

+ 7.9.

Καταχωρίζετε κάθε άρνηση εισόδου σε αρχείο, συμπεριλαμβανομένων των λόγων άρνησης της εισόδου.

+ 7.10.

Όταν συλλαμβάνετε πρόσωπα που δεν διαθέτουν έγγραφα ταυτότητας κατά την επιτήρηση των συνόρων και τους καλείτε να εκθέσουν τους λόγους για τους οποίους βρίσκονται πλησίον των συνόρων,

επικοινωνείτε μαζί τους σε γλώσσα που θεωρείτε ότι κατανοούν. Εάν η επικοινωνία αποδειχθεί προβληματική, χρησιμοποιήστε ειδικευμένο διερμηνέα.

+ 7.11.

Εάν απαιτηθούν πρόσθετα μέτρα μετά τη σύλληψη κάποιου στο πλαίσιο της επιτήρησης των συνόρων,

προσάγετε το πρόσωπο αυτό στον πλησιέστερο σταθμό συνοριοφυλακής και διεξάγετε προσωπική συνέντευξη σε γλώσσα που θεωρείτε ότι το εν λόγω πρόσωπο κατανοεί. Εάν παραστεί ανάγκη, χρησιμοποιήστε ειδικευμένο διερμηνέα.

+ 7.12.

Δώστε στους υπηκόους τρίτης χώρας που συνελήφθησαν μετά τη διέλευση της πράσινης συνοριακής γραμμής την ευκαιρία

να εκθέσουν επαρκώς τα επιχειρήματά τους κατά της απομάκρυνσής τους και τις ατομικές τους περιστάσεις. Ενημερώστε τους σχετικά με το δικαίωμα προσφυγής κατά οποιασδήποτε ληφθείσας απόφασης.

— Σχετικές νομικές πηγές:
Χάρτης, άρθρο 41· **κώδικας συνόρων του Σένγκεν**, αιτιολογική σκέψη 7, άρθρα 4, 13-14 και παράρτημα V, μέρος A (άρνηση εισόδου) και μέρος B (ενιαίο έντυπο)· ΔΕΕ, Air Baltic (C-575/12), 14 Σεπτεμβρίου 2014· **εγχειρίδιο Σένγκεν**, μέρος δεύτερο – 1.3 (έλεγχοι των συνόρων), 8.4, 8.7 (άρνηση εισόδου) και μέρος τρίτο (επιτήρηση των συνόρων)· ΕΔΔΑ, Hirsi Jamaa κ.λπ. κατά Ιταλίας, 23 Φεβρουαρίου 2012· ΕΔΔΑ, N.T. και N.D. κατά Ισπανίας, 13 Φεβρουαρίου 2020 και ΕΔΔΑ, Asady κ.λπ. κατά Σλοβακίας, 25 Μαρτίου 2020

8.

ΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

+ 8.1.

Διασφαλίζετε ότι όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων υγείας και άλλων ευαίσθητων δεδομένων,

συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας σύμφωνα με τους κανόνες περί προστασίας των δεδομένων.

+ 8.2.

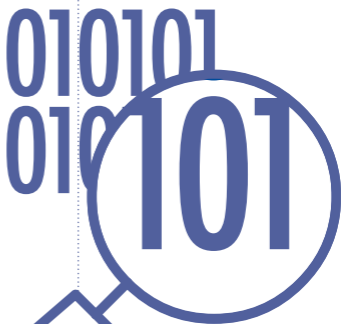
Ενημερώνετε όλους τους ταξιδιώτες σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων,

μεταξύ άλλων για ποια ακριβώς δεδομένα πρόκειται, για τον σκοπό της επεξεργασίας και για τα πρόσωπα που θα έχουν πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα. Χρησιμοποιείτε φυλλάδια και αφίσες ώστε οι εξηγήσεις που δίνετε να γίνουν καλύτερα κατανοητές.

+ 8.3.

Όταν λαμβάνετε δακτυλικά αποτυπώματα για το Eurodac, τηρείτε τις οδηγίες που περιέχονται στον κατάλογο ελέγχου

του FRA ώστε να συμμορφώνεστε προς τα θεμελιώδη δικαιώματα κατά τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων για το Eurodac [\[εδώ\]](#).

+ 8.4.

Όταν λαμβάνετε δακτυλικά αποτυπώματα για το Eurodac, ενημερώνετε επαρκώς τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

Μπορείτε να χρησιμοποιείτε το ενημερωτικό φυλλάδιο που ο FRA κατάρτισε από κοινού με τη Συντονιστική Ομάδα για την Εποπτεία του Eurodac [εδώ].

+ 8.5.

Ενημερώνετε τα ενδιαφερόμενα άτομα σχετικά με τη δυνατότητα πρόσβασης και απόκτησης αντιγράφου των αποθηκευμένων προσωπικών δεδομένων τους,

καθώς και για τις ενέργειες στις οποίες μπορούν να προβούν για τη διόρθωση ή τη διαγραφή ανακριβών ή παράνομα αποθηκευμένων πληροφοριών.

+ 8.6.

Κοινοποιήστε στους ταξιδιώτες τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων εθνικών αρχών,

συμπεριλαμβανομένων των αρχών προστασίας δεδομένων, ώστε να μπορούν να ασκήσουν τα δικαιώματά τους.

Σχετικές νομικές πηγές: Χάρτης, άρθρο 8· Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, κεφάλαιο 3· οδηγία (ΕΕ) 2016/680, κεφάλαιο 3· κανονισμός για τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα των συντοριακών ελέγχων, (ΕΕ) 2018/1861, κεφάλαιο 9· κανονισμός σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας, (ΕΕ) 2018/1862, κεφάλαιο 16· κανονισμός για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), (ΕΚ) αριθ. 767/2008, κεφάλαιο 6· κανονισμός Eurodac, (ΕΕ) αριθ. 603/2013, άρθρο 29· κανονισμός για το σύστημα εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ), (ΕΕ) 2017/2226, άρθρα 50 και 52· κανονισμός για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS), (ΕΕ) 2018/1240, άρθρο 64· κανονισμοί περί διαλειτουργικότητας, (ΕΕ) 2019/817 και (ΕΕ) 2019/818, άρθρα 47-48· εγχειρίδιο Σένγκεν, σ. 14, 16

9.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

+ 9.1.

Έχετε υπόψη και σεβαστείτε την εντολή και τις εξουσίες των ανεξάρτητων εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών φορέων παρακολούθησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των φορέων προστασίας των προσφύγων,

καθώς και άλλων οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στα σύνορα. Επιτρέψτε τους την πρόσβαση σε πληροφορίες, έγγραφα και πρόσωπα σύμφωνα με τον νόμο.

+ 9.2.

Παραμένετε ενήμεροι για κάθε έγγραφο καθοδήγησης που εκδίδεται από τους εν λόγω φορείς

και αφορά τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων διαχείρισης των συνόρων.

Σχετικές νομικές πηγές: κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε), άρθρο 3 παράγραφος 2 και άρθρο 110· οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου, άρθρο 29· Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την πρόληψη των βασανιστηρίων (ETS No. 126), άρθρα 2 - 3

+ 9.3.

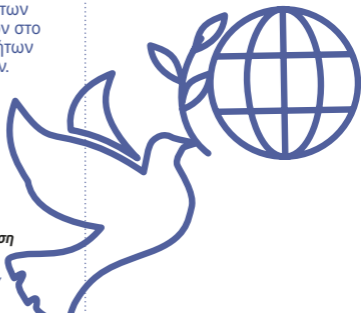
Συνεργάζεστε μαζί τους ειλικρινά και με πνεύμα αλληλοβοήθειας,

σεβόμενοι τα δικαιώματα πρόσβασης σε πληροφορίες, έγγραφα και ανθρώπους όπως καθορίζονται στις νομικές πράξεις που θεσπίζουν τις επιμέρους εντολές τους.

+ 9.4.

Έχετε υπόψη τον ρόλο των παρατηρητών προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του Frontex

και υποστηρίξτε τους κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

10.

ΑΦΙΕΡΩΣΤΕ ΧΡΟΝΟ ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ

+ 10.1.

Παρακολουθείτε τακτικά κύκλους κατάρτισης για τα θεμελιώδη δικαιώματα,

μεταξύ άλλων και για τους τρόπους χρήσης βίας, και συμμετέχετε επίσης σε πρακτικές ασκήσεις και προσομοιώσεις επί του πεδίου.

+ 10.2.

Επιτρέπετε στο προσωπικό που εποπτεύετε να παρακολουθεί τακτικά την αναγκαία κατάρτιση,

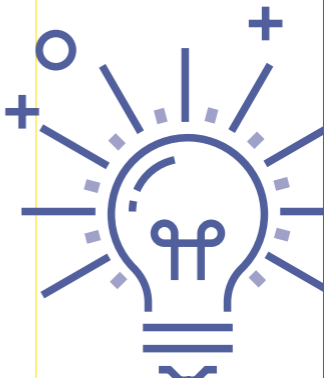
συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης σχετικά με τις πρώτες βοήθειες, καθώς και σχετικά με την υγεία και την ευημερία του προσωπικού, ώστε να βελτιώνει συνεχώς την προσανατολισμένη προς την υπηρεσία επαγγελματική συμπεριφορά του.

+ 10.3.

Μαθαίνετε και ανανεώνετε τις γνώσεις σας στις γλώσσες

που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων σας.

— Σχετικές νομικές πηγές: **κώδικας συνόρων του Σένγκεν, άρθρο 16 παράγραφος 1· κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, αιτιολογική σκέψη 51, άρθρο 3 παράγραφος 2 και άρθρο 62· οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, αιτιολογική σκέψη 25 και άρθρο 18 παράγραφος 3· οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου, άρθρο 6 παράγραφος 1**

**FRA – ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

fra.europa.eu

 facebook.com/fundamentalrights

 twitter.com/EURightsAgency

 linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency

© FRA, 2020

© Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2020

*Printed by the Publications Office of the European Union
in Luxembourg*

Print ISBN 978-92-9461-015-7
doi:10.2811/937179
TK-01-20-460-EL-C

PDF ISBN 978-92-9461-008-9
doi:10.2811/566216
TK-01-20-460-EL-N

Εικονογράφηση: © iStock.com/Marvid· © iStock.com/Varijanta·
© iStock.com/da-vooda.

■ Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης